

Nieuwe historische luidklok voor Geertekerk Utrecht: 'Trots dat onze kerk zo uit de as her- rezen is, het wordt steeds mooier'

Iris Tasseron

24 januari 2023, 16:40u



De nieuwe historische luidklok voor de vieringtoren van de Geertekerk © RTV Utrecht / Iris Tasseron

Utrecht - Binnen in de Geertekerk staat een groen uitgeslagen klok op een tafel. Naast de tafel staat een ijzeren staaf en ligt een hamer. Het Utrechts Klokkenluiders Gilde heeft een bijzondere klok weten te bemachtigen voor de vieringtoren. Ze willen de klank laten horen en daarom tillen ze het gevaarte met twee man op met gebruik van die ijzeren staaf. Een luide klank klinkt in de ruimte als met de hamer op de klok wordt geslagen.

Het gaat om een luidklok uit het jaar 1537 die is gegoten door de Utrechtse klokkengieter Jan Tolhuys. Het Utrechtse Klokkenluiders Gilde heeft de klok vorig jaar gekocht via een veiling in IJsselstein. Adri Onnekink: "Het bijzondere van deze klok is dat vrijwel alle klokken van Jan Tolhuys bekend zijn, maar deze nog niet. Niemand wist van het bestaan af. Hij kwam ook niet voor in de oorlogsregistratie en ook niet in die van de monumentendienst, dus we waren verbaasd dat zo'n klok nog bestond."

De luidklok ziet er groen uit en is duidelijk al behoorlijk wat jaren oud. De klepel is verwijderd door het Gilde. Onnekink: "De klepel hebben we er uit gehaald. We hebben hem gekocht met klepel, maar er bleek een hele foute in te zitten. Die was veel te zwaar. Die laten we nieuw maken."

Renovatie van de kerk

Arie Noordermeer is als voorzitter van de kerkenraad van de Geertekerk blij met de aankoop. "In de 17^e eeuw is bij de grote orkaan in Utrecht de vieringtoren eraf gewaaid en waarschijnlijk ook de klok aan diggelen gevallen. Dat betekent dat er sindsdien niet met de vieringklok geluid is. In 1956 is de vieringtoren gerestaureerd, dus je zou kunnen zeggen dat die restauratie nu eindelijk voltooid wordt."

De grondige restauratie van de kerk was hard nodig, want in de jaren 50 was de Geertekerk een ruïne. Middenin de kerk groeiden bomen. Noordermeer: "Het dak lag er in z'n geheel af en zo hebben de remonstranten de ruïne aangetroffen in 1954. Toen hebben ze de kerk voor een symbolisch bedrag gekocht en hebben ze het gebouw helemaal in oude luister hersteld." Noordermeer is er trots op. "Met straks een nieuwe luidklok wordt het steeds mooier." De Geertekerk is - als het geld rond is en ook de renovatie - drie klokken rijk en daarmee weer compleet.

Geschiedenis Jan Tolhuys-klok verder onderzocht

De klok van Jan Tolhuys heeft dus nooit in de Geertekerk gehangen. Het enige dat van de klok bekend is, is dat ie hing in een klooster in de buurt van Oosterbeek. Het Klokkenluiders Gilde gaat dat verder onderzoeken, zodat als de klok eindelijk hangt ook de geschiedenis bekend is.

Als alles volgens planning verloopt en de vergunningen zijn afgegeven zal de luidklok na de zomer te horen zijn vanuit de vieringtoren als er een doop is in de kerk.